

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöavustusten periaatteet

Avustussääntö

**Hyvinvointia
yhdessä.**

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
1.1. Avustustoiminnan yleiset periaatteet	3
2. Järjestöjen avustaminen ja toiminnan tukemisen ohjeet	4
3. Myönnettävät avustukset ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen.....	6
3.1 Hyvinvointialueen kumppanuusavustukset järjestöille	6
3.2. Hyvinvointialueen euromääräiset toiminta-avustukset järjestöille	7
3.3. Toimitilojen tarjoaminen järjestöjen käyttöön.....	7
3.4. Asukkaiden ohjaaminen järjestötoimintaan.....	7
3.5. Asiantuntija-avun antaminen.....	7
4. Järjestöavustusten jakoperusteet, seuranta, raportointi ja arviointi	8
4.1. Järjestöavustusten jakoperusteet	

1. Johdanto

Tässä asiakirjassa määritetään yleiset periaatteet ja menettelytavat, joita noudatetaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöjen toiminnan tukemisessa ja avustamisessa. Asiakirjassa määritetään myös avustusehdot, jotka toteutuvat Hyte-verkoston toimintamallin mukaisesti.

Hyte-verkoston toimintamalli on monialaisessa yhteistyössä ja -kehittämisessä syntynyt toimintamalli, jonka tavoitteena on vahva alueellinen yhteistyö kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa. Siinä otetaan huomioon palvelujen

- saatavuuden edistäminen
- saavutettavuuden toteutuminen ja
- yhdenvertaisuus.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 7 §:ssä todetaan, että hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin. Lisäksi todetaan, että hyvinvointialueen on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä.

1.1. Avustustoiminnan yleiset periaatteet

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöavustuksilla ja järjestöjen kanssa tehtävillä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksilla tuetaan järjestöjen tekemää hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta edistävää toimintaa.

Avustettavan tai tuettavan toiminnan tulee edistää Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen

- strategian ja palvelustrategian
- alueellisen hyvinvointisuunnitelman sekä
- muiden toimintaa ohjaavien asiakirjojen tavoitteiden toteutumista.

Avustustoiminta on Hyte-verkoston toimintamallin mukaisesti kohdennettua ja harkinnanvaraista. Hyte-verkoston toimintamallissa yhteistyötä ohjaa tieto; asukas- ja tarvelähtöinen toiminta, joilla on hyvinvointia ja terveyttä edistäviä tavoitteita (Alueellinen hyvinvointisuunnitelma).

Avustuksen myöntämistä ohjaavat kansallisten ja EU:n säädösten lisäksi vuosittain vahvistettava Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen talousarvio sekä tämä avustamisen periaatteet -yleisohje.

Avustusperiaatteet koskevat Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöille myöntämiä avustuksia. Avustusperiaatteita sovelletaan kaikkiin hyvinvointialueen myöntämiin

avustuksiin, jotka syntyvät yhteiskehittämisen tuloksena Hyte-verkostossa esim. julistetaan erikseen haettaviksi tai myönnetään hakemuksen perusteella.

Ohjetta ei sovelleta yrityksiin tai yksittäisiin henkilöihin kohdistuviin avustuksiin tai sellaiseen toimintaan, jota Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ostaa järjestöltä tai muulta toimijalta. Pelastusalan avustukset myöntää Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastuslaitos.

2. Järjestöjen avustaminen ja toiminnan tukemisen ohjeet

Yleiset toiminnan tukemisen ohjeet on laadittu hyvinvointialueen toimijoille. Periaatteiden pohjalta valmistelija arvioi avustuksen myöntämisen edellytyksiä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue myöntää avustuksia talousarviomäärärahojensa puitteissa.

Avustusten hakijan ehdot

- Hakija on alueellinen tai kansallinen rekisteröity yhdistys, jonka toiminta on yleisesti hyödyllistä ja joka osallistuu Hyte-verkoston toimintaan. Rekisteröidyn oikeushenkilön tulee olla merkittynä yhdistysrekisteriin.
- Haettu avustus on sen käyttötarkoituksen kannalta tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen.
- Avustustarve on tunnistettu Hyte-verkoston toimintamallin mukaisissa ilmiötyöpajoissa.
- Hakijan tulee noudattaa toiminnassaan hyviä tapoja sekä yleisesti hyväksytyjä eettisiä periaatteita.
- Avustuksen hakija vastaa itse toimintansa laadusta ja laillisuudesta.
- Avustusta hakevan järjestön hallinnon ja talouden on oltava voimassa olevien lakien mukaan järjestetty.
- Avustuksen saajan kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata kirjanpidosta.
- Avustettavan toiminnan rahoitussuunnitelmien tulee olla hyväksyttävät.

Avustuksia myönnetään toimintaan, joka

- luo Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen asukkaille sujuvan arjen edellytyksiä
- lisää heidän osallisuuttaan sekä
- edistää heidän toimintakykyään, hyvinvointiaan, terveyttään ja arjen turvallisuuttaan.

Avustuksia myönnettäessä huomioidaan avustettavan toiminnan vaikuttavuus (ennakkoarviointi, hyvinvointi- ja terveyshyöty, kustannusvaikuttavuus) alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Hyvinvointialue voi tehdä kumppanuussopimuksia toiminnasta, joka tukee olennaisesti hyvinvointialueen järjestämiä sosiaali- ja terveysten palveluja.

Kumppanuussopimukset voivat olla euromääräisesti vastikkeettomia tai hyvinvointialueella voi olla omavaraisuusosuus. Kumppanuussopimuksissa toteutuu aina alueellisuus ja asukkaiden yhdenvertaisuus. Avustuksia myönnetään hakemuksessa tai kumppanuussopimuksessa kuvattuun toimintaan. Kumppanuussopimuksen osapuolen tulee kirjata toimintansa lähellä.fi alustaan.

Menettelytavat

Avustusta voi hakea yksittäinen järjestö tai useampi järjestö yhdessä. Avustuksia myönnettäessä huomioidaan hakijoiden oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu.

Hakemuksia arvioidaan yhtenäisin avustussäännön mukaisin kriteerein. Avustukset suunnitellaan hakijoille, jotka parhaiten kykenevät täyttämään nämä kriteerit. Hyte-verkoston osapuolien (alueen kunnat, Keski-Uudenmaan järjestöneuvottelukunnan) asiantuntemusta ja näkemyksiä voidaan huomioida arviointiprosessissa.

Avustusta ei voida myöntää, jos järjestön taloudellinen tilanne on niin heikko, että toiminnan jatkamiselle ei ole edellytyksiä. Järjestön tulee saada toimintaansa myös muuta rahoitusta.

Hyvinvointialueella on oikeus pyytää tarvittaessa lisäselvityksiä avustuksen käytöstä. Hyvinvointialue voi asettaa avustuksen käytölle erityisiä ehtoja, joista ilmoitetaan avustuksen saajalle avustuksen myöntämisen yhteydessä. Järjestön tulee tehdä toiminnastaan selvitykset, joita hyvinvointialue pitää tarpeellisina.

Lakisääteiset ja muut sopimuspohjaiset pelastusalan avustukset ja sopimuskorvaukset myöntää Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimi.

3. Myönnettävät avustukset ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen

Hyte-verkostotoiminta on rakennettu tasavertaisessa yhteistyössä Keski-Uudenmaan alueen järjestöjen, kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa yhteiskehittämiseen perustuen.

Keski-Uudenmaan alueella toimii järjestöneuvottelukunta, joka on järjestöjen oma itsenäinen organisaatio, ja joka muodostuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eri osaluilla toimivista teemaverkostoista. Järjestöneuvottelukunnan rooli alueellisena yhteistyökumppanina yhdyspintatyössä järjestöjen edustajana on hyvinvointialueelle keskeinen.

Hyvinvointialueella on erilaisia mahdollisuuksia avustaa ja tukea järjestöjä. Niistä seuraavassa lyhyt kuvaus.

3.1 Hyvinvointialueen kumppanuusavustukset järjestöille

Kumppanuussopimus, jossa ei ole hyvinvointialueen omarahoitusosuutta. Hyvinvointialue avustaa järjestöjä tekemällä järjestöjen kanssa kumppanuussopimuksia, joissa hyvinvointialueella ei ole omarahoitusosuutta. Tällaisia ovat esimerkiksi järjestöjen STEA- tai vastaavaa (esim. ESR, Uudenmaanliitto jne.) avustusta saava toiminta, joka noudattaa avustamisen periaatteita ja on Hyte-verkoston tavoitteiden mukaista.

Kumppanuussopimus, jossa hyvinvointialueella on omarahoitusosuus. Hyvinvointialue voi tehdä järjestöjen kanssa kumppanuussopimuksia, joissa hyvinvointialueella on omarahoitusosuus. Tällaisia ovat esimerkiksi järjestöjen STEA- tai vastaavaa (esim. ESR, Uudenmaanliitto jne.) avustusta saava toiminta, joka noudattaa avustamisen periaatteita ja on Hyte-verkoston tavoitteiden mukaista.

Hyvinvointialueen tuki on aina täydentävää julkista rahoitusta. Omarahoitusosuukselliset kumppanuussopimukset tulee hakea aina Keusoten avustushakulomakkeen kautta vuosittain järjestöavustushakuaikana 15.1.–15.2. Avustusperustaiset kumppanuussopimukset tehdään aina harkinnanvaraisesti yhteisen sopimisen perusteella. Kumppanuussopimuksen osapuolen tulee kirjata toimintansa lähellä.fi alustaan.

3.2. Hyvinvointialueen euromääräiset toiminta-avustukset järjestöille

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue avustaa järjestöjä myöntämällä avustuksia talousarviomäärärahojensa puitteissa avustamisen periaatteiden mukaisesti ja osana Hyte-verkostotoimintaa. Hyvinvointialueen tuki on aina täydentävää julkista rahoitusta.

Euromääräisiä toiminta-avustuksia voi hakea yksittäinen järjestö tai useampi järjestö yhdessä. Avustuksia myönnetään toimintaan, joka palvelee koko hyvinvointialueen asukkaita tai useamman sote-palvelualueen asiakkaita heidän palvelutarpeiden mukaisesti.

Toiminta, jolle avustusta haetaan vastaa Hyte-verkostossa sovittuihin painopisteisiin (Alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja siihen liittyvät kohdennetut suunnitelmat) ja edellyttää tehtyä yhteistä suunnittelua. Avustuksia voi hakea vuosittain Keusoten järjestöavustushakuaikana 15.1.–15.2. välisenä aikana.

3.3. Toimitilojen tarjoaminen järjestöjen käyttöön

Hyvinvointialue avustaa järjestöjä tarjoamalla toimitilojaan maksutta järjestöjen käyttöön silloin kun toiminta toteuttaa avustamisen periaatteita ja Hyte-verkoston tavoitteita. Toimitilojen käyttöön liittyvät sopimukset tehdään aina harkinnanvaraisesti yhteisen sopimisen perusteella.

3.4. Asukkaiden ohjaaminen järjestötoimintaan

Hyvinvointialue avustaa järjestöjä ohjaamalla asukkaita järjestötoimintaan systemaattisesti ja tavoitteellisesti alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja Hyte-verkoston toiminnan mukaisesti (esim. asiakasohjaus, yhteiset asukaspolut osana palveluketjuja).

3.5. Asiantuntija-avun antaminen

Hyvinvointialue avustaa järjestöjä antamalla asiantuntija-apuaan Hyte-verkoston tavoitteiden ja yhteiskehittämisen mukaisesti.

Annettu asiantuntija-apu järjestöille tukee hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveystalouksia sekä tarkoituksenmukaisesti täydentävää palvelua (esim. järjestöjen vastinparit) yhdenvertaisesti alueen asukkaille.

4. Järjestöavustusten jakoperusteet, seuranta raportointi ja arviointi

Avustuskäytänteitä sekä Hyte-verkoston toiminnan toteutumista arvioidaan jatkuvan parantamisen ja yhteiskehittämisen periaatteiden mukaisesti. Avustamiskäytänteitä seurataan ja raportoidaan osana osallisuusohjelman toteutumista talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti. Hyvinvointialueella avustamisen periaatteista päättää Lasten, nuorten ja työikäisten lautakunta. Avustuspäätökset tekevät lautakunnat vastuualueillaan; Ikääntyneet ja vammaiset- lautakunta koskien ikääntyneiden ja vammaisten avustushakemuksia sekä Lapset, nuoret ja työikäiset-lautakunta koskien lasten, nuorten ja työikäisten viitekehukseen liittyviä avustushakemuksia.

4.1. Järjestöavustusten jakoperusteet

Hyvinvointialue jakaa kumppanuus ja euromääräisiä avustuksia ehdot täyttävien toimijoiden/järjestöjen kesken pisteytyksen avulla. Hyvinvointialue käyttää myös pisteytystä muissa myöntämisissä tukena.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2026–2030 painopisteet ja tavoitteet ovat:

Hakija esittää arvion millä kaikilla tavoin toiminta vastaa alueellisen hyvinvointisuunnitelman kolmeen painopisteeseen

Asukkaille hyvät arjen rutiinit

- Alueellisen elintapaohjauksen kehittäminen yhdyspinnoilla.
- Osallisuuden ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen.
- Kulttuurihyvinvoinnin suunnitelmallinen integrointi hyvinvointialueen rakenteisiin.

Asukkaille turvallinen arki

- Väkivallan ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- Kotitapaturmien ja kaatumisten ehkäisy
- Koetun turvallisuuden parantaminen
- Päihteiden käytön vähentäminen

Asukkaiden mielen hyvinvoinnin ja työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen

- Vahvistetaan asukkaiden mielen hyvinvointia

- Tuetaan työ-, toiminta- ja oppimiskykyä vahvistamalla elintapoja, resilienssiä ja palvelujen saavutettavuutta

0p = toiminta ei täytä avustusehtoja

3p = toiminta toteuttaa yhtä painopistettä

6p = toiminta toteuttaa kahta painopistettä

9p = toiminta toteuttaa kolmea painopistettä

Hakija esittää realistisen arvion siitä, kuinka paljon kohderyhmän edustajia toiminnalla voidaan tavoittaa

0p = ei ole esitetty arviota tai esitetty arvio ei ole realistinen

3p = esitetty arvio on mahdollinen, mutta sitä ei ole perusteltu

6p = esitetty arvio on mahdollinen ja se on perusteltu esim. tilastotiedoilla tai aikaisempien vuosien osallistujamäärällä

Hakija esittää arvion siitä, kuinka suuri osuus osallistujista tulee kokemaan toimintaan osallistumisen hyödylliseksi (esim. hyvinvoinnin, terveyden ja/tai turvallisuuden parantuminen)

0p = ei ole esitetty arviota tai esitetty arvio ei ole realistinen

3p = arvio on esitetty, mutta sitä ei ole perusteltu

6p = arvio on esitetty ja se on perusteltu esim. tilastotiedoilla tai aikaisempien vuosien seuranta – ja arviointitiedoilla

Hakija kuvaa menetelmiä (esim. tutkimus, kyselyt, haastattelut, mittarit, itsearviointi), joiden avulla se aikoo seurata ja arvioida asetettujen tavoitteiden saavuttamista toiminnan avulla

0p = Menetelmiä ei ole kuvattu

3p = Menetelmiä on kuvattu, mutta niiden toteuttamisesta käytännössä ei ole kerrottu tai niitä ei ole perusteltu

6p = Menetelmät on kuvattu, niiden toteuttaminen on kuvattu ja ne ovat mahdollisia toteuttaa hakijan resursseilla

Hakija kuvaa toiminnalla tavoiteltavia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä tuloksia

0p = ei ole kuvattu tuloksia tai kuvatut tulokset eivät ole realistisia

3p = tavoiteltavat tulokset ovat kuvatut, mutta niitä ei ole perusteltu
6p = tavoiteltavat tulokset ovat kuvatut ja ne on perusteltu esim.
tutkimustiedolla tai aikaisempien vuosien seuranta- ja arviointitiedoilla

Hakija toteuttaa toimintaa (joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa) yhtä kuntaa laajemmalla alueella Keski-Uudellamaalla

0p = hakija toteuttaa toimintaa yhden kunnan tai tätä pienemmällä alueella
2p = hakija toteuttaa toimintaa vähintään kolmen kunnan alueella
4p = hakija toteuttaa toimintaa vähintään neljän kunnan alueella
6p = hakija toteuttaa toimintaa vähintään viiden kunnan alueella
9p = hakija toteuttaa toimintaa kaikilla kuuden kunnan alueella

Hakija toimii toiminnan toteuttamiseen liittyen Keusoten lisäksi yhteistyössä muiden yleishyödyllisten toimijoiden kanssa

1p = hakija ei toimi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
3p = hakija toimii yhteistyössä vähintään yhden muun yleishyödyllisen toimijan kanssa
6p = hakija toimii yhteistyössä vähintään kolmen muun yleishyödyllisen toimijan kanssa

Toiminnan avulla voidaan tukea hyvinvointialueen palvelujen keskinäistä yhteistyötä ja yhteen sovittamista muiden toimintojen kanssa

0p = toiminnan avulla ei voida tukea hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen keskinäistä yhteistyötä ja yhteensovittamista
6p = toiminnan avulla voidaan tukea yleishyödyllisten toimintojen välistä yhteistyötä ja yhteensovittamista
9p = toiminnan avulla voidaan tukea hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen sekä yleishyödyllisten toimintojen välistä yhteistyötä ja yhteensovittamista